

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, SECȚIUNEA A

CLASA a XI-a

Etapă locală, 16 februarie 2019

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Eseul/răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.
- Timpul de lucru: 3 ore
- Total: 100 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos.

A. Și de poveste și de asemenea vorbe iuți, Vitoria, nevasta lui Nichifor Lipan, își aducea aminte stând singură pe prispă, în lumina de toamnă și torcând. Ochii ei căprij, în care parcă se răsfărâgea lumina castanie a părului, erau duși departe. Fusul se învârtea harnic, dar singur. Satul risipit pe râpi sub pădurea de brad, căsuțele șindrilită între garduri de răzlogi, pâraul Tarcăului care fulgera devală între stânci erau căzute într-o negură de noapte. Acei ochi aprigi și încă tineri căutau zări necunoscute.

Nechifor Lipan plecase de-acasă după niște oi, la Dorna, ș-acu Sfântu-Andrei era aproape și el încă nu se întorsese. În singurătatea ei, femeia cerca să pătrundă până la el. Nu putea să-i vadă chipul; dar îi auzise glasul. Întocmai așa spunea el povestea; femeia îi adăugase numai puține cuvinte despre câmpuri, holde și ape line. Aceste vorbe erau ale ei, izvorâte dintr-o veche dorință, și, repetându-le în gând, ochii i se aburiră ca de lacrimi. Viața muntenilor e grea; mai ales viața femeilor. Uneori stau văduve înaintea de vreme, ca dânsa.

Nechifor Lipan s-a arătat totdeauna foarte priceput în meșteșugul oieritului. Stânile i-au fost bine rânduie și ciobanii ascultători. Bacia nu știa numai istorisiri, ci cunoșteau taina laptelui acru ș-a brânzei de burduf. Îi veneau scrisori și cereri de departe, din niște târguri cu nume ciudate. Ca să i le dezlege, Lipan se ducea la părintele Dănilă, după aceea trecea pe la crâșmă să beie un pahar cu alți munteni ca și dânsul, vrednici tovarăși în treburile de acestea.

B. O pâclă căzuse grea peste București, sufocând turlile bisericilor care deveniseră lucioase ca acoperite cu solzi de pește. Rotocoale de ceață tot treceau peste oraș, din zori de zi, în graba lor de a ajunge-n marginea lumii, de unde se prăbușeau în gol. Pe drum nu trecea nimeni, părea că și lătratul înfundat al câinilor sau cântecul păsărilor din pomii livezilor era purtat de graba cenușie. Sub clopotul de ceață tăceau toate, ca și cum timpul nu cursese niciodată pe ulițele Bucureștilor, și doar încremenirea domnise aici, cuprinzând în brațele ei liniștitoare oameni, case, animale. Lumea se făcuse mică-mică, sub paharul de sticlă fumurie așezat peste mahalaua Popii Drăgușin, și nici Stanca nu era altceva decât un punct pe harta mișcătoare a zilei.

La toate astea se gândea Stanca Mântuleasa, din pridvorul casei, de unde vedea întreaga curte, proaspăt măturată de vreuna dintre roabe, care acum nu se mai zărea pe nicăieri. Frigul de octombrie îi înțepa pielea brațelor, acoperite numai de cămașa subțire, dar gândurile Stancăi rătăceau în cine știe ce depărtări și nu simțea răceala nefirească de la miezul zilei de octombrie. Se ridicaseră încet în aerul amorțit și se încălciseră prin vârfurile celor doi nuci care străjuiau casa, apoi, libere, luaseră drumul Stambulului, călăuzite de cele două fire subțiri și lungi lăsate-n urmă de trăsura lui Mantu. Așa curseseră și viețile lor, se gândea Stanca Mântuleasa, uneori tihnit, alunecând către acea ultimă zi de octombrie când ea știuse

Cum se simțea pe Tarcău în sus că lui Nechifor i-a căzut veste cu parale, răsăreau la crășma lui domnu Iordan și lăutarii, parcă i-ar fi adus haițul. Omul se întorcea târziu acasă, însă cu chef. Femeia găsea de cuviință să se arate supărată. „Iar se oțărăsc în tine cei șapte draci!” îi zicea râzând Nechifor și-și mângâia mustața groasă adusă a oală. La mustața aceea neagră și la ochii aceia cu sprâncene aplecate și la toată înfățișarea lui îndesată și spătoasă, Vitoria se uita ascuțit și cu îndârjire, căci era dragostea ei de douăzeci și mai bine de ani. Așa-i fusese drag în tinereță Lipan, așa-i era drag și-acum, când aveau copii mari cât dâșii. Fiind ea așa de aprigă și îndârjită, Lipan socotea numaidecât că a venit vremea să-i scoată unii din demonii care o stăpâneau. Pentru asta întrebuița două măiestrii puțin deosebite una de alta. Cea întâi se chema bătaie, iar a doua o bătaie ca aceea ori o mamă de bătaie. Muierea îndura fără să crâcnească puterea omului ei și rămânea neînduplecată, cu dracii pe care-i avea; iar Nechifor Lipan își pleca fruntea și arăta mare părere de rău și jale. Pe urmă lumea li se părea iar bună și ușoară, după rânduiala lui Dumnezeu din povestea baciului care fusese jidov.

Avere aveau cât le trebuia: poclăzi în casă, piei de miel în pod; oi în munte. Aveau și parale strânse într-un cofăiel cu cenușă. Fiindu-le lehamite de lapte, brânză și carne de oi sfârtecate de lup, aduceau de la câmpie legume. Tot de la câmpii largi cu soare mult aduceau făină de păpușoi. Uneori se ducea Vitoria singură și o încărcă în desagi pe cinci căluți. Pe cel din frunte călărea ea bărbătește; ceilalți veneau în urmă cu capetele plecate și cu frâiele legate de cozile celor dinainte.

Din șapte prunci cu cât îi binecuvântase Dumnezeu, le rămăseseră doi. Cinci muriseră de pojar ori de diferie; numele și imaginile li se uitaseră și li se amestecaseră cu florile, cu fluturii și mieii anilor. La cei rămași, amândoi se uitau cu plăcere. Lipan desmierda mai mult pe fată, care era mai mare și avea numele Minodora, așa cum auzise el de la o maică de la Agapia și-i plăcuse; iar pe flăcăuș îl chema

că nu-și va mai vedea bărbatul întorcându-se din drumurile lui, alteori chinuit, cotind și ocolind pietroaie și gropi pline cu noroi. De câte ori se prăvălise trăsura vieții lor în gura vreunui șanț, de-atâtea ori Mantu știuse să o dezgroape din noroi, înnoind-o și gătind-o mai bine ca-nainte. Așa că Stanca luase drept dragoste, și poate că asta și era, emoția ce-o tăia-n două, din cap până-n picioare, când îi vedea brațele groase, de uriaș, ridicând osia ruptă ca pe o jucărie stricăță și dregând-o. Mantu avea mâinile mari și puternice ale celor din neamul său și degetele atât de groase, că, dintr-un inel de-al lui, Stanca de 16 ani, pe care venise s-o pețască, aproape și-ar fi putut face brățară. Acum inelul cu smarald care-i stătuse lui în acea zi pe deget strălucea tot mai slab, la gâtul Stancăi, suspendat de un fir de aur gros, împlinindu-i toate temerile. Boierul plecase, pentru totdeauna, și oasele lui n-aveau să mai odihnească niciodată-n curtea bisericii pe care amândoi plănuiseră s-o ridice cu ani în urmă, al cărei schelet de lemn Stanca îl vedea ca aieveau din pridvorul casei. Și acum știa, cu experiența celor treizeci și patru de ani pe care urma să-i îplinească la sfârșit de decembrie, că era una din zilele către care alergaseră anii vieții lor, că acum avea să afle ceea ce știa de mult și nimeni nu putea schimba. Mantu murise printre străini, iar sufletul îi rătăcea pe drumul Stambulului, orb, fără să mai găsească semnele care-l duceau întotdeauna spre casă. Îl văzuse Stanca, cu ochii minții, îl văzuse și Marghioala, în fundul ceștii de cafea, cum zăcea în fundul unei pivnițe, o grămadă de oase albite de timp, mari, pe jumătate îngropate în pământ. Nu i-a spus nimic odorului ei preferat din odraslele Unghiescului, Stăncuța ei, pe care-o zărea acum, pe fereastra bucătăriei de vară, unde se dusesse după niște oale, cu fruntea brobonită de sudoarea gândurilor rele, cu globii ochilor duși în fundul capului de nemâncare și nesomn, și porni cu pasul ei încă vioi s-o ducă cu vorba blândă în casă, s-o încălzească cu un pahar de lapte îndulcit cu miere și cu iarba întremătoare pe care i-o mai strecura uneori în ceașcă fără ca ea

Gheorghită și maică-sa îl ocrotea și-l apăra ori de câte ori în ochii lui Lipan erau nouri de vreme rea.

(Mihail Sadoveanu, *Baltagul*)

să observe. Degeaba Marghioala o-ndeamnă să intre-n casă sau măcar să-și ia pe umeri giubeaua groasă, că n-are rost să stea până seara cu ochii-n lungul drumului, că tot nimic n-are să vadă venind de-acolo... Îi spune c-o să mai stea o vreme așa, și-o să vadă cu ochii minții biserica lui Gavriil, pe care urmează s-o ridice. Cuvintele se prefac dintr-odată în dumicați grei și se opresc la-ncrengătura gâtlejului, iar Stanca tace, înghițindu-le la loc, pentru totdeauna, cuvinte rătăcite la mijlocul drumului lor spre lume, ca și bărbatul ei pornit pe un drum fără întoarcere.

(Andreea Răsuceanu, *O formă de viață necunoscută*)

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe referitoare la cele două texte:

1. Ilustrează două valori stilistice ale adjectivelor, făcând referire la fragmentul extras din romanul *Baltagul* de Mihail Sadoveanu. **6 puncte**
2. Evidențiază o funcție a comunicării comune celor două texte. **6 puncte**
3. Prezintă două trăsături ale vocii narrative din fragmentul extras din textul B. **6 puncte**
4. Comentează următoarea secvență din textul A, evidențiind semnificația acesteia: „În singurătatea ei, femeia cerca să pătrundă până la el. Nu putea să-i vadă chipul; dar îi auzise glasul. Întocmai așa spunea el povestea; femeia îi adăugase numai puține cuvinte despre câmpuri, holde și ape line. Aceste vorbe erau ale ei, izvorâte dintr-o veche dorință, și, repetându-le în gând, ochii i se aburiră ca de lacrimi. Viața muntenilor e grea; mai ales viața femeilor.” **6 puncte**
5. Susține-ți opinia despre modul cum se realizează portretul celor două femei în cele două fragmente de text. **6 puncte**

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

35 de puncte

Redactează o pagină de jurnal, de 150-300 de cuvinte, sub forma unui monolog interior, din perspectiva unuia dintre cele două personaje feminine, evidențiind trăirile și sentimentele generate de evenimentele din viața acestuia.

Notă! Textul nu va depăși 300 de cuvinte. Pentru **conținut** vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare** vei primi **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilități de analiză și argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 1 punct; respectarea precizărilor privind numărul maxim de cuvinte – 1 punct.) **Textul care nu are cel puțin 150 de cuvinte nu va primi punctaj pentru redactare.**

Subiectul al III-lea

35 de puncte

Scrie un eseu de 600 – 900 de cuvinte despre *diversele ipostaze ale feminității*, pornind de la cele două texte și valorificând experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținut** vei primi 25 de puncte. Pentru **redactare** vei primi 10 puncte (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilități de analiză și argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 1 punct; respectarea precizărilor privind numărul maxim de cuvinte – 1 punct.) **Textul care nu are cel puțin 600 de cuvinte nu va primi punctaj pentru redactare.**